

[Statsministeren.]

skal have en passende almindelig uddannelse og dels en vis videregående uddannelse i kristendomskundskab.

Betegnelserne kateket og overkateket har hidtil være anvendt om personer, som dels var lærere og dels havde visse kirkelige funktioner. Det vil også fremtidig i Grønland være det overvejende almindelige, at de personer, der skal bistå præsterne ved afholdelse af gudstjenester og forskelligt menighedsarbejde, udvælges blandt lærerne, men man finder det hensigtsmæssigt ved bestemmelsen i § 5 at fastslå, at betegnelsen kateket og overkateket kun anvendes på de nævnte personer i deres egenskab af præsternes uordinerede medhjælpere i den kirkelige tjeneste, ligesom det foreslås, at det fremtidig er provsten, der beskikker dem til denne tjeneste.

Som noget nyt foreslås endvidere oprettet en særlig nevsteret i Grønland til at foretage undersøgelser og pådømme sager vedrørende de i Grønland ansatte præsters tjenesteforhold og livsførelse, således at der herom i det væsentlige kommer til at gælde samme regler som i Danmark.

Endelig er det i overensstemmelse med kommissionens forslag foreslået at give udtrykkelig hjemmel for befolkningens pligt til at anmelde fødsler, navngivning, dødsfald m. v. til kirkebøgerne samt til at oprette de fornødne organer til at varetage tilsynet med de kirkelige bygninger m. m. i Grønland.

Idet jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager *forslag til lov om skolevæsenet i Grønland*, skal jeg fremhæve nogle af de vigtigste ændringer med hensyn til den grønlandske skole, som tilsigtes gennemført med forslaget.

Ledelsen af det grønlandske skolevæsen har hidtil været henlagt til provsten for Grønland, der således bortset fra direktøren for Grønlands styrelse har været den øverste embedsmand i såvel kirken som skolen.

Denne ordning har i mange henseender fungeret tilfredsstillende, og i betragtning af de vanskelige forhold, hvorunder skolevæsenet i Grønland må arbejde, må det anses for et ikke ubetydeligt resultat, at skolen har udfoldet sin virksomhed selv på ganske små beboede pladser, således at hele den opvoksende ungdom i Grønland kan læse og skrive.

Den udvikling bl. a. på det erhvervsmæssige område, som tildels allerede er i gang, og som vil blive forstærket i samme grad, som kommissionens forslag gennemføres, gør det imidlertid uomgængeligt nødvendigt

at gennemføre en mere effektiv undervisning navnlig i dansk, end det hidtil har været muligt. Jeg tænker her på oprettelse af dobbeltsprogede skoler, udbygning af højskolen i Godthåb til en realskole, ansættelse af flere danske lærere o. s. v.

Disse foranstaltninger, der vil kræve en meget omhyggelig tilrettelæggelse, kræver, at der i Grønland ansættes en i de egentlige pædagogiske discipliner særlig uddannet person som skoledirektør, en person, der helt kan hellige sig den opgave at tilrettelægge skoleundervisningen på en sådan måde, at en gennemgribende forbedring af undervisningen kan blive resultatet til gavn for den opvoksende ungdom i Grønland.

Som det nærmere er udformet i lovforslaget, henlægges de egentlige afgørelser vedrørende skolevæsenet i Grønland til en skoledirektion, der foruden skoledirektøren, som er forretningsførende medlem, består af landshøvdingen, der er formand, og af provsten. Herved er der sikret kontakt mellem skolevæsenet og den øvrige administration i Grønland.

På lignende måde tænkes den lokale ledelse af skolerne henlagt til lærere, medens den hidtidige ordning har været den, at førstepæsterne hver i sit præstegæld ledede undervisningen i skolerne i præstegældene. Selvom præsterne i Grønland har gjort et udmærket arbejde som skoleledere, må det nu anses for mest hensigtsmæssigt, at også den lokale ledelse af skolerne varetages af lærere med egentlig pædagogisk uddannelse.

Forslaget indeholder dog hjemmel for at udpege en præst til leder af skolevæsenet i et skoledistrikt, indtil det fornødne antal kvalificerede lærere er til rådighed.

En anden vigtig foranstaltning indenfor skolevæsenet i Grønland er, at man i videst muligt omfang søger at opnå, at undervisningen i skolerne gives af fuldt uddannede lærere med eksamen fra et dansk seminarium eller seminariet i Godthåb. Da der vil gå nogen tid, inden fuldtuddannede lærere er til rådighed, indeholder forslaget mulighed for, at undervisningen varetages af andre med noget mindre omfattende uddannelse eller endog ganske undtagelsesvis af personer uden nogen særlig uddannelse.

Som et særlig vigtigt led til fremme af en virkelig tilegnelse af det danske sprog hos den opvoksende ungdom foreslås der på egnede steder oprettet skoler, i hvilke undervisningen efter det andet skoleår deles i en linie, hvor undervisningen som hidtil væsentligst foregår på grønlandsk, og en linie, hvor der undervises på dansk i flere